

การพัฒนาแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ
เชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

Developing a Model for Enhancing Teachers' Capacity in Proactive
Competency-based Learning to Develop Modern Student Skills
under the Office of the Basic Education Commission

อาภากร สุโพธิ์¹ และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์²
Apakorn Supho and Sutum Tummatasananon

Received: February 05, 2025

Revised: May 08, 2025

Accepted: July 13, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์เป็นครู 379 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้แบบสอบถามสภาพ
ปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มี
ความเชื่อมั่น 0.90 สภาพที่พึงประสงค์ มีความเชื่อมั่น 0.95 และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน เลือก
แบบเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์ 2) สร้างรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน
เลือกแบบเจาะจง ใช้ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและแบบสอบถามความเป็นไปได้ 3) ทดลอง
ใช้รูปแบบ โดยครู 20 คน โดยสมัครใจ ใช้แบบทดสอบและแบบสังเกตพฤติกรรม และ 4) ประเมิน
รูปแบบโดยผู้ใช้ 20 คน เลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์
และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานสภาพ
ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นอันดับ 1
การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน 2) รูปแบบประกอบด้วย หลักการและวัตถุประสงค์
วิธีดำเนินการ แนวทางการพัฒนา แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด 3) คะแนนและพฤติกรรมหลังการเข้ารับการพัฒนามีค่าสูงกว่าก่อนการพัฒนา และ
4) รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การเสริมสร้าง, สมรรถนะครู, การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก

¹⁻² มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น; Sripatum University, Khonkaen Campus

Corresponding author, e-mail: Khae0981723726, Tel. 098-1723726

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the background information. The sample group for the study, focusing on the current and desired state of teachers, consisted of 379 teachers selected using stratified random sampling. A questionnaire on the current and desired state was used, with validity ranging from 0.80-1.00. The current state questionnaire had a reliability of 0.90, and the desired state questionnaire had a reliability of 0.95. Six experts were also interviewed using purposive sampling; 2) to create a model, 9 experts were selected by purposive sampling using expert-based seminar topics and feasibility questionnaires; 3) to test the model, 20 teachers volunteered and used tests and behavioral observation forms; 4) to evaluate the model, 20 users were specifically selected using a suitability and usefulness questionnaire and a satisfaction questionnaire. Statistical analysis included percentage, mean, standard deviation, and the essential needs index. The research findings revealed that 1) the current baseline information was at a moderate level, while the desired situation was at the highest level. The number one need was the identification of competencies to be developed in learners; 2) the model, comprising principles and objectives, methods of implementation, development guidelines, evaluation guidelines, and conditions for success, was at the highest level of feasibility; 3) scores and behaviors after participating in the development were higher than before the development; 4) the model was at the highest level of appropriateness, usefulness, and satisfaction.

Keywords: model, enhancement, teacher competency, active competency-Based Learning, essential needs index

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่จัดเรียนการสอนให้กับผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เริ่มใช้กับโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมในปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2554 ใช้หลักสูตรกับทุกชั้นปีส่วนโรงเรียนทั่วไปเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2555 ใช้หลักสูตรทุกชั้นเรียน หลักสูตรแกนกลางมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติและพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดยกำหนดวิชาแกนที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกัน ตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกณฑ์การจบในหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เมื่อหลักสูตรใช้ผ่านไปช่วงเวลาหนึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมกับระบบโรงเรียน

จุดหมายการเรียนรู้ การสอน หลักสูตรวิธีสอน การประเมินผลหรือเปลี่ยนแปลง คือดัดแปลงให้แตกต่างจากเดิม การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะเพราะให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่อยู่ในตนเองเพื่อทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรม และวัดและประเมินผลได้สมรรถนะ ถ้าได้รับการกระตุ้น หรือเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมจะส่งผลทำให้มีความสามารถที่สูงขึ้น (Saylor, J.G. & Alexander, W.M., 1974) ดังนั้นหลายประเทศมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ โดยผ่านระบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจความถนัด และความสามารถของผู้เรียน แล้วนำมาใช้ทำงานแก้ปัญหาและการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

จากผลการประเมินหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่ต้องเน้นสมรรถนะของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการกำหนดแผนปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยแบ่งแผนปฏิบัติการออกเป็น 2 ประการ 1) นำแผนหลักสูตรไปใช้ คือปีการศึกษา 2565 เริ่มใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษาในโรงเรียนที่มีความพร้อม ปีการศึกษา 2566 ใช้กับโรงเรียนที่มีความพร้อมและทุกโรงเรียนในระดับประถมศึกษา และปีการศึกษา 2567 ใช้หลักสูตรกับทุกโรงเรียน 2) ปรับปรุงสมรรถนะโดยการพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทยในปัจจุบัน จากเดิม 5 ด้าน เป็น 6 ด้าน ได้แก่ การจัดการตนเองอย่างมีความสุข การคิดขั้นสูงและการเรียนรู้ การสื่อสารด้วยตนเอง การจัดการและการทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาศาสตร์อย่างยั่งยืน เน้นคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงได้ปรับเวลาเรียนและปลดล็อกตัวชี้วัดลดสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้กำลังอยู่ในขั้นนำร่องทดลองใช้ในโรงเรียนแกนนำในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่สมัครใจ จำนวน 265 โรงเรียน ใน 8 จังหวัด ได้แก่ ระยอง ศรีสะเกษ สตูล เชียงใหม่ กาญจนบุรี ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสนำไปใช้ ผลที่ได้จากการใช้จะนำมาพัฒนาร่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมิน จะเป็นตัวอย่างให้กับสถานศึกษาทั่วไปนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับความหลากหลายและความแตกต่างของบริบทพื้นที่ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

สมรรถนะครู เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติของผู้เรียน โดยบูรณาการความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่าง ๆ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง จนเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิต (กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้, 2567) มีความสำคัญของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกเป็นความสามารถในการปฏิบัติที่ฉายชัดเป็นผลมาจากการใช้ความรู้ (Knowledge) ที่เชื่อมโยงกับการฝึกปฏิบัติ (Practice) จนกลายเป็นทักษะที่บอกความชำนาญ (Skill) ปฏิบัติการระหว่างความรู้และจากการปฏิบัติเป็นเส้นทางสายวนกลับไปกลับมา

สามารถเริ่มต้นได้จากทั้งความรู้และจากการปฏิบัติ ทำให้ความสามารถในการปฏิบัติอยู่บนฐานความรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์และความชำนาญจริงที่เชื่อมโยงความรู้ และการปฏิบัติก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลอมให้เกิดแนวความคิดของตนเอง (Self-Concept) ที่ประกอบไปด้วยทัศนคติ ค่านิยม รวมไปถึงแรงจูงใจในการใช้ชีวิตและกิจการงาน จนกลายเป็นสุขนิสัยในการปฏิบัติบุคลิกภาพที่ฉายออกในลักษณะที่เป็นคุณสมบัติประจำตัว (Traits หรือ Attribute) (วรรณดี สุทธิ นรารกร, ภูวเรศ อับดุลลดา และสมเกียรติ สุทธิ นรารกร, 2564) ดังที่ วราจิตร์ พรหมเกตุ (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะสำหรับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การใช้รูปแบบคะแนนภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หลังอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าคะแนนก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พบว่าด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และด้านการวัดและการประเมินผลฐานสมรรถนะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดประเมินผลเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า การจัดการศึกษาของครูด้วยคุณภาพทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทั้งระดับชาติ (O-NET) ระดับนานาชาติ (PISA) เด็กไทยมีผลสัมฤทธิ์ต่ำมาก ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำมาก รวมทั้งมีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์หลายประการ เช่น “ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด” “รู้แต่ไม่ทำ” “นกแก้วนกขุนทอง” “เก่งแบบเปิด” “เรียนเพื่อสอบ” “ไม่มีความใฝ่เรียน ใฝ่รู้” “ไม่สนใจเรียนรู้” ประเด็นเหล่านี้เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกถึงสาเหตุของปัญหา พบว่า มีปัญหามาจากหลักสูตรการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้แบบเดิม หลักสูตรขาดความยืดหยุ่น ไม่ทันความต้องการของโลกและสังคม ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทที่แตกต่างหลากหลาย การจัดการเรียนการสอน ล้าสมัย ครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ความดี คุณภาพของนักเรียน จึงมีผลมาจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างบริบทต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อม ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ตัวครูเพียงคนเดียวแต่อยู่ที่สิ่งที่มาสัมพันธ์กับตัวครูและนักเรียนทั้งหมด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การจัดการตนเอง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การคิดขั้นสูง การเป็น

พลเมืองที่เข้มแข็ง ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ โดยการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ประชากร ได้แก่ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 26,776 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 379 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่น 0.90 และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ส่งโดยใช้รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ Google Form ได้กลับคืนมา 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.07 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนแบ่งเบามาตรฐาน และศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก 6 คน เลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นและพรรณนาวิเคราะห์

2. การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ โดยผู้วิจัยกร่างรูปแบบด้วยตนเองจากข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผ่านการตรวจสอบยืนยันโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

(Connoisseurship) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป 9 คน เลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นประเด็นการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นและพรรณนาวิเคราะห์ และแบบสอบถามความเป็นไปได้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยจัดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง หลังจากที่ได้เลือกรูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับสร้างคู่มือการใช้แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ชุดเดิม) ประเมินความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ โดยผู้วิจัยจัดการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนา 70 20 10 มีครูที่สมัครใจเข้ารับการพัฒนา 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีแบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมตามรูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการมีการทดสอบความรู้ความเข้าใจและประเมินตนเองโดยใช้แบบสังเกตด้วยตนเอง มีการทดสอบหลังการพัฒนาและสังเกตพฤติกรรมโดยการนิเทศติดตามจากวิทยากรร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ โดยการตอบแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และประเมินความพึงพอใจโดยผู้ใช้รูปแบบ 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบสอบถามความพึงพอใจ ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามหลังการพัฒนาตามรูปแบบโดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็น โดยรวมรายด้าน

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน		
1. ด้านการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน	2.87	0.53	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด	0.670	1

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
2. ด้านการพิจารณาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับสมรรถนะ	2.99	0.52	ปานกลาง	4.76	0.51	มากที่สุด	0.595	2
3. ด้านการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะ	3.10	0.51	ปานกลาง	4.75	0.52	มากที่สุด	0.535	3
4. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมให้ครอบคลุมสมรรถนะโดยเน้นการสอนเชิงรุก	3.22	0.53	ปานกลาง	4.68	0.52	มากที่สุด	0.456	4
5. ด้านการประเมินผลโดยเน้นสภาพจริง และตอบรับวัตถุประสงค์	3.35	0.53	ปานกลาง	4.63	0.50	มากที่สุด	0.383	5
โดยรวม	3.10	0.52	ปานกลาง	4.73	0.51	มากที่สุด	0.523	

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน

2. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 การกำหนดสมรรถนะเชิงรุกที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ หน่วยที่ 2 การพิจารณาเนื้อหา สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับสมรรถนะเชิงรุก หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะเชิงรุก หน่วยที่ 4 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ และการวัดและหน่วยที่ 5 ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ 3) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 3.1) หลักการพัฒนา 70 20 10 3.2) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริง 4) แนวทางการประเมิน และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน และพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาทุกหน่วย

4. ผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พบว่า ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความพึงพอใจโดยผู้ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก เมื่อได้องค์ประกอบจากการสังเคราะห์แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมเพื่อนำไปสร้างเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในประเด็นสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นผ่านการตอบแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้ คือ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นตัวแทนของครูตอบแบบสอบถาม ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและมีการดำเนินการยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ส่งผลให้สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูมีความประสงค์ให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะของผู้เรียนยุคใหม่ โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นอยู่ลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการกำหนดสมรรถนะเชิงรุกเป็นองค์ประกอบสำคัญเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการกำหนดสมรรถนะเชิงรุก สอดคล้องกับปิ่นทาร์ย์ เมฆมณี (2561) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างสมรรถนะครูทหารของโรงเรียนเหล่าตามแนวคิดการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพลของกองทัพบก สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมนัสพันธ์ เทียนชัยทัศน์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในลำดับแรก คือ การวัดและประเมินผลรองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ อีกทั้ง สายฟ้า หาสีสุข (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าถึงพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น ด้านเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาตามลำดับ

2. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) วิธีดำเนินการ 3) แนวทางการพัฒนา 4) แนวทางการประเมิน และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้งเชิงปริมาณจากการวิเคราะห์แบบสอบถามและเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศด้าน

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 โรงเรียน รวม 6 คน นำมายกร่างรูปแบบและตรวจสอบยืนยันโดยใช้เทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและผ่านการตรวจสอบยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความชำนาญในการบริหารประกอบด้วย คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 10 ปี รูปแบบดังกล่าวจึงมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับลีลาวดี ชนะมาร (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 6 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 นำเสนอมนต์สั่นกว่าล่วงหน้าก่อนการสอน ขั้นที่ 2 เสนอปัญหา ขั้นที่ 3 ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ขั้นที่ 4 วางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 ดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลข้อมูลนำเสนอ 4) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และรูปแบบมีประสิทธิภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

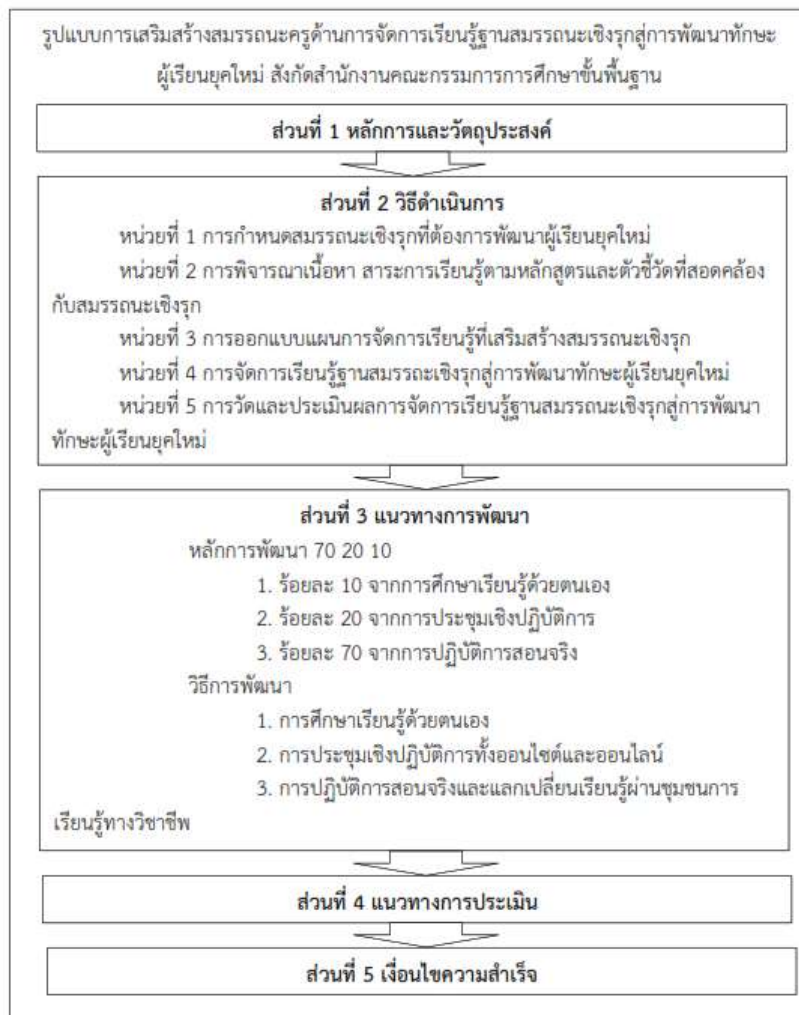
3. คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน และพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาทุกหน่วย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่สร้างขึ้นจากข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ผ่านการตรวจสอบยืนยันและประเมินความเป็นไปได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญนำมาสร้างคู่มือการใช้สำหรับนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นครู โดยพัฒนาตามหลักการพัฒนา 70 20 10 มีวิธีการพัฒนาประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง 9 ชั่วโมง การประชุมเชิงปฏิบัติการ 18 ชั่วโมง มีการดำเนินการ 2 รูปแบบ คือออนไลน์ 6 ชั่วโมง และออนไซต์ 12 ชั่วโมง และปฏิบัติจริง 63 ชั่วโมง ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวม 90 ชั่วโมง พบว่าครูที่เข้ารับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน สอดคล้องกับนวลล่อ ทวีศรี (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและกรณีศึกษาตามหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถสื่อสารในการปฏิบัติการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยความรู้และคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองทักษะการสื่อสารในการปฏิบัติการพยาบาล หลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการฟัง ทักษะการให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน ทักษะการรับข้อมูลข่าวสารโดยปราศจากความลำเอียง และทักษะการสื่อสารแบบเปิด

4. รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความพึงพอใจโดยผู้ใช้ 20 คน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เกิดจากความสมัครใจเป็นครู 20 คน มาเข้ารับการเสริมสร้างตามแนวทางการ

พัฒนาครบถ้วนทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริง มีการนิเทศ กำกับติดตามจากวิทยากรร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และผู้เข้ารับการพัฒนามีวินัยในการปฏิบัติตามรูปแบบจนผ่านการประเมินในทุกมิติแสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีประสิทธิภาพสามารถนำไปขยายผลให้ยั่งยืนต่อไปได้ สอดคล้องกับพัชนี แดนเสนา (2563) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู โรงเรียนเอกชน ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก สู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ โดยใช้หลักการดิจิทัลเป็นฐาน และการปฏิบัติงานจริงของครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นส่วนที่ครอบคลุมส่วนอื่น ๆ ให้มีการพัฒนาให้ตรงประเด็นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ สร้างขึ้นเป็นหน่วยการพัฒนาตามองค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วยหลักการพัฒนาตามหลัก 70 20 10 ร้อยละ 70 เป็นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง วิธีพัฒนาเป็นการปฏิบัติจริงตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียน ร้อยละ 20 เป็นการฝึกอบรมหรือการเรียนรู้จากบุคคลอื่น วิธีพัฒนาเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ และร้อยละ 10 เป็นการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ วิธีพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักให้ดำเนินไปโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นส่วนสนับสนุนรูปแบบเกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า รุการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านของการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน เป็นขั้นตอนการเสริมสร้างสมรรถนะครูในขั้นตอนแรกเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนรูปแบบการการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้มีแนวทางการดำเนินการตามนโยบายการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ อย่างเป็นรูปธรรมมีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. จากผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ มีค่าเฉลี่ย

ของระดับพฤติกรรมน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อผู้บริหารในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้บูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ มาปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ มีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน นิเทศและติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ บูรณาการกับการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียนยุคใหม่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ (2567) *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกฐานสมรรถนะ : การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อีเลฟเว่น สตาร์ อินเตอร์เทรด.
- นวลลออ ทวีศรี. (2563). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและกรณีศึกษาตามหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถสื่อสารในการปฏิบัติการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นทาร์ย์ เมฆมณี. (2561). *กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูทหารของโรงเรียนเหล่าตามแนวคิดการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพลของกองทัพบก*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พชนี แดนเสนา. (2563). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนเอกชน*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนัสนันท์ เทียนชัยทัศน์. (2564). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ตามแนวคิดสมรรถนะการเสริมสร้างขีดความสามารถชุมชน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลีลาวดี ชนะมาร. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย*. (ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณดี สุทธินรากร, ภูวเรศ อับดุลลดา และสมเกียรติ สุทธินรากร. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย*. กรุงเทพฯ : สยามปริทัศน์.
- วรจิตร พรหมเกตุ. (2565). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะสำหรับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สายฟ้า หาสีสุข. (2565). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าใจพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. *วารสารนวัตกรรมสังคมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน*, 5(2), 1-10.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. กรุงเทพฯ : กลุ่มมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Saylor, J.G. & Alexander, W.M. (1974). *Planning Curriculum for Schools*. New York : Holt.